

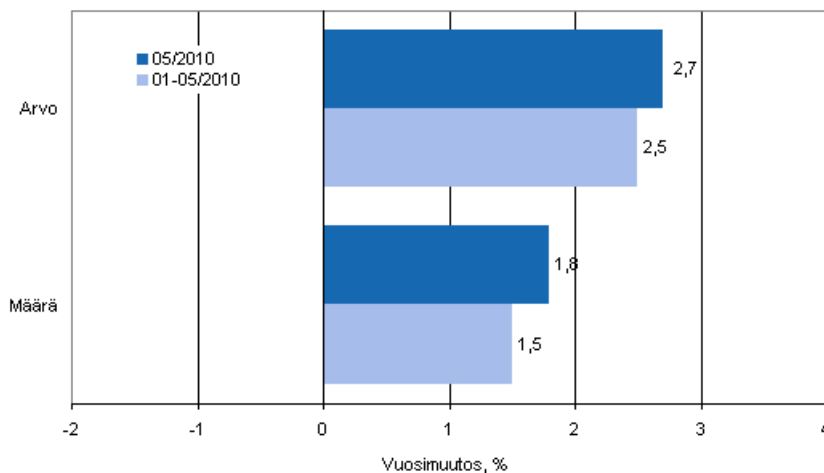
Kauppan liikevaihtokuvaaja

2010, toukokuu

Vähittäiskaupan pikaennakko: myynti kasvoi toukokuussa 2,7 prosenttia

Tilastokeskuksen kaupan pikaennakon mukaan vähittäiskaupan myynti kasvoi toukokuussa 2,7 prosenttia vuoden 2009 toukokuusta. Myynnin määrä nousi samana aikana 1,8 prosenttia.

Vähittäiskaupan myynnin arvon ja määrän kehitys, toukokuu 2010, % (TOL 2008)

Lähde: Tilastokeskus

Kauppan pikaennakko perustuu otokseen, joka kattaa keskimäärin 50 prosenttia vähittäiskaupan liikevaihdosta. Toimialoitaiset tiedot kaupan myynnistä julkaistaan seuraavan kerran 14.7.2010.

Vähittäiskaupasta julkaistaan pikaennakkotiedot vajaan kuukauden viiveellä tilastokuukauden päättymisen jälkeen. Laajempaan otokseen perustuvat auto-, tukku- ja vähittäiskaupan ennakkotiedot julkaistaan noin 1 1/2 kuukauden viiveellä tilastokuukauden päättymisen jälkeen ja kokonaisaineiston mukaiset tarkennetut tiedot noin 2 1/2 kuukauden viiveellä.

Sisällys

Taulukot

Vähittäiskaupan myynnin arvon ja määrän kehitys, toukokuu 2010 (TOL 2008).....3

Laatuseloste.....4

Liitetaulukot

Vähittäiskaupan myynnin arvon ja määrän kehitys, toukokuu 2010 (TOL 2008)

	Indekspisteluku	Uusimman kuukauden vuosimuutos, % ¹⁾	Kumulatiivinen vuosimuutos, % ¹⁾
	05/2010	05/2010	01-05/2010
Arvo	120,4	2,7	2,5
Määrä	111,7	1,8	1,5

1) Vuosimuutoksessa verrataan tarkasteltavan ajanjakson arvoja vuodentakaisen vastaavan ajanjakson arvoihin.

Laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Liikevaihtokuvaajat ovat indeksejä, jotka kuvaavat yritysten kehitystä kuukausittain. Indeksien laskennassa käytetään lähes koko Suomen yritystoiminnan kattavaa Verohallinnon kausiveroaineistoa sekä Tilastokeskuksen suoraa tiedonkeruuta ja yritys- ja toimipaikkarekisteriä. Liikevaihtoindeksejä julkaistaan seuraavista päätoimialoista alatoimialoittain: teollisuus, rakentaminen, kauppa ja muut palvelut.

Tietoja käytetään Eurostatissa, Euroopan keskuspankissa, eräissä kansainvälisissä organisaatioissa ja Suomen julkisessa hallinnossa sekä aluekehittämisessä yritystalouden kehityksen seurantaan ja analysointiin. Elinkeinoelämä ja tutkimuslaitokset käyttävät tietoja markkinoiden ja kilpailijoiden kehityksen arviointiin.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Käytetyt käsitteet

Liikevaihto on määriteltä käsitteellisesti kirjanpitolaissa eikä se sisällä arvonlisäveroa. Teollisuudessa ja rakentamisessa tarkastellaan **kotimaan myyntiä** ja teollisuudessa tuotetaan tietoja myös **viennin liikevaihdosta**.

Arvoindeksi kuvaa liikevaihdon nimellisarvoa suhteessa perusvuoden arvoon. Arvoindeksi sisältää sekä hintojen muutokset että määrän muutokset. Liikevaihtokuvaajat ovat arvoindeksejä. Niiden arvot saadaan suoraan käytettävistä aineistoista.

Määrä- eli volyymi-indeksi kuvaa määrissä tapahtuneita muutoksia. Kaupan, teollisuuden ja rakentamisen toimialoista tuotetaan määräindeksit. Kaupan ja rakentamisen määräindeksi saadaan jakamalla laskettu arvoindeksi hintaindeksillä: määräindeksi = 100 x (arvoindeksi/hintaindeksi).

Teollisuuden määrä- eli volyymi-indeksi tuotetaan erilliseen noin 1 000 toimipaikan otokseen perustuen.

Toimialaluokitus

Toimialaluokat on muodostettu toimialaluokitus [TOL 2008](#):n mukaisesti (Tilastokeskus, Helsinki 2008).

1.3 Lait ja asetukset

Tilastojen laadintaa ohjaa valtion tilastotoimen yleislaki, tilastolaki. Tiedonantajilta kerätään vain ne välttämättömät tiedot, joita ei saada muualta. Indeksisarjat julkaistaan niin, että niistä ei voida päätellä yksittäisen yrityksen tietoja tai kehitystä.

Kuukausitilastointia ohjaa EU:n asetus lyhyen aikavälin tilastoista N:o 1165/98. Asetus velvoittaa jäsenvaltioita tuottamaan indeksisarjoja mm. liikevaihtotiedoista tietyiltä toimialoilta. Lisätietoja Tilastokeskuksen tehtäviä ja toimintaa säätelevistä [laeista ja asetuksista](#).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Perusjoukko

Liikevaihtokuvaajien perusjoukkona ovat kuukausivalvonnassa olevat arvonlisäverovelvolliset työnantajat. Eräät monitoimialaiset yritykset on jaettu ns. toimialayksiköihin toimialapuhtauden parantamiseksi.

Verohallinnon kausiveroaineisto

Indeksin laskennassa käytetään arvolisäverotuksen ja työnantajasuoritusten kausiveroaineistoa. Aineisto sisältää kuukausi, neljännesvuosi ja vuositietoja ilmoittavien yritysten arvolisävero ja työnantajasuoritustiedot. Kuukausittain tietonsa raportoivat ne yritykset, joiden vuotuinen liikevaihto on yli 50 000 euroa. Neljännesvuosisiraportointiin ovat oikeutettuja alv-tietojen osalta ne yritykset, joiden vuotuinen liikevaihto on 25 001 - 50 000 euroa sekä työnantajasuoritusten osalta kaikki ne työntekijät, joiden liikevaihto on 50 000 euroa tai alle. Vuositason raportointiin ovat alv-tietojen osalta oikeutettuja ne yritykset, joiden vuotuinen liikevaihto on korkeintaan 25 000 euroa. Ennen vuotta 2010 indeksin laskennassa käytetään arvolisäverotuksen ja työnantajasuoritusten maksuvalvonta-aineistoa.

Tavaroita ja palveluja myyvä elinkeinonharjoittaja on arvonlisäverovelvollinen yritysmuodosta riippumatta. Arvonlisäverotuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävät mm. elinkeinonharjoittajat, joiden toiminta on vähäistä, pankki- ja rahoitustoiminta sekä eräät uskonnolliset yhdyskunnat ja yleishyödylliset yhteisöt. Valtio ja kunta ovat verovelvollisia liiketoiminnan muodossa harjoitetusta toiminnasta.

Koska tietyn kuukauden aineisto täydentyy eräpäivän jälkeenkin, jokaisen kohdekuukauden aineisto päivitetään toistuvasti. Kuukausiaineistoa päivitetään kuuden kuukauden ajan, neljännesvuosi- ja vuosiaineistoa kunnes ne ovat täysin kertyneet. Ensimmäisellä poimintakerralla aineiston kattavuus on keskimäärin 90 % yritysten liikevaihdolla mitattuna.

Suora tiedonkeruu

Verottajan kausiveroaineistoa täydennetään keräämällä kuukausittain tietoa myynneistä suoraan noin 2 000 toimialojensa merkittävimmältä yritykseltä. Otoksen osuus kunkin päätoimialan yritysten lukumäärästä on 0,1-7 prosenttia, mutta liikevaihdosta mitattuna otos kattaa 20-79 prosenttia toimialasta riippuen.

Laskenta

Aineistossa havaitut systemaattiset virheet korjataan ennen laskentaa. Laskennan aikana havaitut virheelliset tiedot oikaistaan tai niiden vaikutus poistetaan. Aineisto tarkistetaan yritystasolla käymällä läpi merkittävimmät yritysjärjestelyt ja liikevaihdon muutokset, yritysten aloitukset ja lopetukset.

Liikevaihtokuvaajien **perusvuosi on 2005**. Laskenta perustuu **muutosestimointiin**. Menetelmässä vertaillaan tarkasteltavan kuukauden ja edellisen vuoden vastaavan kuukauden vertailukelpoisia havaintoja huomioimalla muun muassa yritysjärjestelyt ja kirjanpitoon liittyvät raportointikäytännön muutokset. Indeksit lasketaan kuukausittain uudelleen kunnes aineisto on lopullinen.

Käytetyt työpäiväkorjaus- ja kausitasoitusmenetelmät

Kausitasoitettu sarjasta on poistettu vuoden sisäinen systemaattinen vaihtelu. Kausivaihtelun aiheuttaa usein jokin yrityksistä itsestään johtumaton ilmiö, kuten säätilojen ja vuodenaikojen vaihtelu ja ihmisten toimintatavat. Kaikki liikevaihtosarjat tasoitetaan TRAMO/SEATS -menetelmällä, joka on Eurostatin suosittama kausitasoitusmenetelmä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Liikevaihtokuvaajien aineisto kattaa lähes koko Suomen yritystoiminnan. Uusimmat indeksiluvut voivat muuttua hieman aineiston kertymisen ja yritysten ilmoittaminen tietojen muutosten vuoksi. Aineiston täydentymisestä johtuen tiedot päivittyvät julkistuksissa yli vuoden ajan.

Vähittäiskaupasta tuotetaan otoksen perusteella myös ennakko. Ennakon tuloksia verrataan kokonaisaineistosta laskettuihin tietoihin ennakon osuvuuden määrittelemiseksi. Vähittäiskaupan ennakon revisioiden itseisarvojen keskiarvo oli vuoden 2007 tiedoissa alle yhden prosenttiyksikön. Muissa pidemmällä viipeellä julkaistuissa liikevaihtosarjoissa uusimmat julkaistut tiedot muuttuivat vuonna 2007 keskimäärin puoli prosenttiyksikköä.

Mitattavat muuttuja (liikevaihto ja toimiala) vastaavat hyvin Eurostatin määritelmiä.

Arvonlisäveroilmotuksesta laskettava liikevaihto ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa, koska se voi sisältää mm. käyttömaisuuserien myyntejä, muita tuottoja ja satunnaisia eriä. Aineistossa voi myös olla virheitä esimerkiksi optisesta luvusta tai tiedonantajien virheistä johtuen. Näitä virheitä korjataan suoran tiedonkeruun tiedoilla. Ajallisesti tiedot kohdistuvat täsmällisesti ja laskennassa käytetyt menetelmät ovat harhattomia. Yrityksen toimiala on päätoiminnan mukainen. Sivutoimintojen vaikutusta on pienennetty jakamalla merkittävimmät sivutoiminnot omiksi toimialayksiköikseen.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kaupan myynnistä julkaistaan ennakko vain kuukauden viiveellä. Laajemmat kaupan myynnin kuukausittaiset ennakkotiedot julkaistaan noin puolentoista kuukauden viiveellä. Teollisuuden, rakentamisen ja muiden palveluiden liikevaihtokuvaajat julkaistaan noin kahden ja puolen kuukauden viiveellä, kuten kaupan myynnin tarkentuneet tiedot. Julkaisupäivät on koottu [julkistamiskalenteriin](#).

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Julkistuksia on liikevaihtokuvaajista kuukausittain neljä: teollisuuden, rakentamisen, kaupan ja muiden palvelujen liikevaihtokuvaajista kustakin erikseen. Uusimmat julkistukset ilmestyvät julkaisupäivänä Tilastokeskuksen kotisivulle.

Internetissä julkaistaan liikevaihtokuvaajien uusimpien julkistusten lisäksi kuvaukset, katsaukset, aikasarjat ja kuvioit kullekin tilastolle. Tiedot päivitetään aina uusimman tiedon ilmestyessä. Liikevaihtokuvaajat julkaistaan internetissä myös Tilastokeskuksen maksuttomassa tilastotietokannassa ([StatFin](#)).

Erityisselvityksille Verohallinnon kausiveroaineisto antaa monipuoliset mahdollisuudet. Suhdannetietoa tuotetaan toimialoittain ja alueittain sekä nimetyistä yritysryhmistä. [Asiakaskohtaisen suhdannepalvelun](#) avulla voi saada tietoa esimerkiksi liikevaihdosta, viennistä, palkoista tai henkilöstömäärästä. Lisäksi kasvukatsaus kuvaa aineistosta löytyviä suhdannekehityksen syitä.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Liikevaihtokuvaajien aikasarjat ovat ajallisesti vertailukelpoisia. Perusvuoden vaihdon ja uuteen toimialaluokitukseen siirtymisen yhteydessä kaikkien toimialojen indeksit muodostettiin uudelleen. Vuosien 2005-2008 tiedot laskettiin mikroaineistosta perusvuoden vaihdon vuoksi. Sen sijaan vuosien 1995-2004 tietojen muodostamiseen käytettiin useampia menetelmiä, joista on kerrottu tarkemmin menetelmäselosteessa.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Liikevaihtokuvaajissa kullekin kalenterikuukaudelle kohdistuu sille ajoittuva myynti yrityksen tilikaudesta riippumatta. Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin ja tilinpäätöstilastojen liikevaihtotiedot ovat tuloslaskelman mukaisia ja kyseisenä vuonna päättyvältä tilikaudelta.

Liikevaihtokuvaajat kattavat säännölliset työnantajat ja arvonlisäverovelvollisuuden rajan ylittävät yritykset eli yli 8 500 euroa liikevaihtoa tuottavat yritykset. Liikevaihtotietojen laskennassa aloittaneet ja lopettaneet yritykset otetaan huomioon heti, kun yritys on tullut arvonlisäverovelvolliseksi tai tieto lopettamisesta on saatu. Tilinpäätöstilastossa ovat mukana kaikki tilinpäätöksen tehneet yritykset. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoon kuuluvat yritykset, jotka ovat toimineet tilastovuoden aikana yli puoli vuotta, ja joiden liikevaihto on yli 9 636 euroa vuodessa, tai jotka työllistävät henkilötyövuosina yli 0,5 henkilöä.

Lisätietoja

Hanna Heikinheimo (09) 1734 2978
Vastaava tilastojohtaja:
Hannele Orjala
palvelut.suhdanne@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute